

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 22. juni 2005

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering notat og grundnotat om ansøgning fra Grækenland til EU-Kommissionen om godkendelse af, at Grækenland forbyder handel med 17 genetisk modificerede sorter af majs.

Med venlig hilsen

Hanne Lauger

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet, 5. og 8. kontor

Sags.nr.: PD 1031/EU14/2717

Den 16. juni 2005

FVM 279

SVP/LARH/EMFJ

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ansøgning fra Grækenland til EU-Kommissionen om godkendelse af, at Grækenland forbyder handel med 17 genetisk modificerede sorter af majs.

KOM-dokument foreligger ikke.

Grækenland har indsendt ansøgning dateret 4. april 2005 til EU-Kommissionen om godkendelse af en græsk ministeriel beslutning af 11. marts 2005 om at forbyde handel med 17 genetisk modificerede sorter af majs som blev optaget på EU's Fælles Sortsliste i september 2004. Den ministerielle beslutning gælder i to år.

Kommissionen har anmodet Grækenland om yderligere oplysninger, hvorfor 3 månedersfristen for komitéens stillingtagen til ansøgningen er udskudt.

Ansøgningen skal behandles i en forskriftsprocedure i Den Stående Komité for Frø. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen godkendelse. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal godkende ansøgningen uændret eller udtale sig mod det med kvalificeret flertal. Hvis der er kvalificeret flertal imod ansøgningen, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede godkendelsen.

Ansøgningen forventes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Grækenland henviser i ansøgningen til EU-Kommissionen til, at dyrkning af de genmodificerede sorter – så længe der ikke er vedtaget forholdsregler vedrørende deres sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder - vil kunne have skadelige virkninger på landbrugsmiljøet på grund af tilfældig og teknisk uundgåelig forekomst af genetisk modificerede frø i produkterne fra tilstødende konventionelle og økologiske afgrøder.

Majsen er resistent over for angreb af visse sommerfuglelarver, herunder ”Den Europæiske Majsborer”. Disse sommerfuglelarver optræder ikke som skadedyr i danske majsafgrøder, og majsen er derfor ikke umiddelbart relevant til dyrkning i Danmark. Majssorterne er endvidere tilpasset dyrkningsforholdene i det sydlige Europa.

Kommissionen har anmodet Grækenland om yderligere oplysninger, hvorfor 3 månedersfristen for komitéens stillingtagen til ansøgningen er udskudt.

Der er tale om godkendte GM-sorter, hvor det er vurderet, at der ikke er negative virkninger for miljø og sundhed. Der er ikke fremkommet nye oplysninger om disse forhold.

Der er dansk holdning, at der er en vis forståelse for, at det er vanskeligt at tillade dyrkning af GM-afgrøder, så længe der ikke er regler om sameksistens mellem genmodificerede, konventionelle og økologiske afgrøder på plads i Grækenland. Der er dog ikke nogen hindringer for, at Grækenland etablerer fagligt begrundede regler om sameksistens.

Man finder fra regeringens side ikke, at der er hjemmel i art. 18 i Rådets direktiv 2002/53 til at indføre et forbud mod dyrkning af majssorterne med de af Grækenland anførte begrundelser, da art. 18 omhandler plantesundhed samt risici for miljøet eller menneskers sundhed.

Regeringen agter på den baggrund at stemme imod godkendelse af ansøgningen, da der ikke er hjemmel i sortsliste direktivet til at forbyde dyrkningen med de af Grækenland anførte begrundelser.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Plantedirektoratet, 5. og 8. kontor

Sags.nr.: PD 1031/EU14/2717

Den 16. juni 2005

SVP/LARH/EMFJ

FVM

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ansøgning fra Grækenland til EU-Kommissionen om godkendelse af, at Grækenland forbyder handel med 17 genetisk modificerede sorter af majs.

KOM-dokument foreligger ikke.

Resumé

Grækenland har sendt en ansøgning dateret 4. april 2005 til EU-Kommissionen om godkendelse af en græsk ministeriel beslutning af 11. marts 2005 om at forbyde handel med 17 genetisk modificerede sorter af majs som blev optaget på EU's Fælles Sortsliste i september 2004.

Baggrund og formål

Grækenland har indsendt ansøgning dateret 4. april 2005 til EU-Kommissionen om godkendelse af en græsk ministeriel beslutning af 11. marts 2005 om at forbyde handel med 17 genetisk modificerede sorter af majs som blev optaget på EU's Fælles Sortsliste i september 2004. Den ministerielle beslutning gælder i to år.

Ansøgningen skal behandles i en forskriftsprocedure i Den Stående Komité for Frø. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen godkendelse. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal godkende ansøgningen uændret eller udtale sig mod det med kvalificeret flertal. Hvis der er kvalificeret flertal imod ansøgningen, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede godkendelsen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om et konkret forslag.

Formål og indhold

Grækenland har den 11. marts 2005 besluttet at forbyde handel med 17 genetisk modificerede majssorter, som er opført på EU's fælles sortsliste over landbrugsplantearter, i 2 år.

Grækenland henviser i ansøgningen til EU-Kommissionen til, at dyrkning af de genmodificerede sorter – så længe der ikke er vedtaget forholdsregler vedrørende deres sameksistens med konventionelle og økologiske afgrøder - vil kunne have skadelige virkninger på landbrugsmiljøet på grund af tilfældig og teknisk uundgåelig forekomst af genetisk modificerede frø i produkterne fra tilstødende konventionelle og økologiske afgrøder.

Grækenland begrundet ansøgningen med manglende sameksistensregler samt de endnu ikke fastsatte tærskelværdier for utilsigtet forekomst af GM-frø i konventionelle/økologiske frø.

Grækenland henviser i ansøgningen til art. 18 i Rådets direktiv 2002/53/EF om den fælles sortsliste over landbrugsplantearter, hvor det fremgår, at en medlemsstat efter ansøgning kan bemyndiges til at forbyde handel med frø eller planter af en sort opført på den fælles sortsliste, hvis det konstateres, at dyrkning af sorten plantesundhedsmæssigt vil kunne skade dyrkningen af andre sorter eller arter eller udgøre en risiko for miljøet eller for menneskers sundhed.

Optagelsen af de 17 genetisk modificerede (GM) majssorter på EU's fælles sortsliste over landbrugsplantearter blev publiceret i EU-tidende den 17. september 2004. De 17 GM-majssorter baserer sig alle på den genetisk modificerede majsline MON 810, som blev godkendt til markedsføring i EU efter det dagældende udsætningsdirektiv (90/220/EØF) i 1998.

Majsen er resistent over for angreb af visse sommerfuglelarver, herunder "Den Europæiske Majsborer". Disse sommerfuglelarver optræder ikke som skadedyr i danske majsafgrøder, og majsen er derfor ikke umiddelbart relevant til dyrkning i Danmark. Majssorterne er endvidere tilpasset dyrkningsforholdene i det sydlige Europa.

Kommissionen har anmodet Grækenland om yderligere oplysninger, hvorfor 3 månedersfristen for komitéens stillingtagen til ansøgningen er udskudt.

Udtalelser

Europa-parlamentet skal ikke udtale sig.

Gældende dansk ret

De berørte områder er omfattet af bekendtgørelse nr. 51 af 24. januar 2000 om en fortegnelse over godkendte sorter af landbrugsplante- og grønsagsarter (sortslisten), der gennemfører rådsdirektiv 70/457/EØF om den fælles sortsliste over landbrugsplantearter og rådsdirektiv 70/458/EØF om handel med grøntsagsfrø med senere ændringer.

Direktiverne er efterfølgende blevet afløst af rådsdirektiv 2002/53/EF om den fælles sortsliste over landbrugsplantearter og rådsdirektiv 2002/55/EF om handel med grøntsagsfrø.

Konsekvenser

Ansøgningen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. En godkendelse af ansøgningen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Ansøgningen har været forelagt § 2-udvalget (landbrug).

Landbrugsraadet har i den forbindelse bemærket, at organisationerne ikke kan anbefale, at ansøgningen fra Grækenland imødekommes. Hvis ansøgningen alligevel imødekommes, bør den være tidsbegrænset og betinget af, at Grækenland meget hurtigt gennemfører de nødvendige sameksistensregler.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Der er tale om godkendte GM-sorter, hvor det er vurderet, at der ikke er negative virkninger for miljø og sundhed. Der er ikke fremkommet nye oplysninger om disse forhold.

Der er fra regeringens side en vis forståelse for, at det er vanskeligt at tillade dyrkning af GM-afgrøder, så længe der ikke er regler om sameksistens mellem genmodificerede, konventionelle og økologiske afgrøder på plads i Grækenland. Der er dog ikke nogen hindringer for, at Grækenland etablerer fagligt begrundede regler om sameksistens.

Man finder fra regeringens side ikke, at der er hjemmel i art. 18 i Rådets direktiv 2002/53 til at indføre et forbud mod dyrkning af majssorterne med de af Grækenland anførte begrundelser, da art. 18 omhandler plantesundhed samt risici for miljøet eller menneskers sundhed.

Man finder det desuden også tvivlsomt om Grækenland alternativt kan begrunde ansøgningen med henvisning til art. 16, stk. 2 i Rådets direktiv 2002/53/EF, hvor det af litra b) fremgår, at en medlemsstat efter ansøgning kan bemyndiges til at forbyde anvendelse af en sort på hele eller en del af sit område bl.a. hvis det er almindeligt kendt, at sorten pga. sine egenskaber eller sin modenhedsklasse ikke er egnet til dyrkning på nogen del af medlemsstatens område.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været drøftet i Den Stående Komité for Frø og Plantemateriale, hvor en række lande, herunder Danmark, anførte, at man ikke finder at der er hjemmel i art. 18 i rådsdirektiv 2002/53/EF. En anden gruppe af medlemslande efterlyste tærskelværdier for utilsigtet indhold af GMO i frø samt andre muligheder for at forbyde salg indtil sameksistensreglerne er på plads. En mindre gruppe af lande udtrykte forståelse for den græske bekymring i forbindelse med manglende sameksistensregler og tærskelværdier.

Der er ikke forventninger om, at der opnås kvalificeret flertal for godkendelse af ansøgningen på det foreliggende grundlag.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Der var samråd i Folketingets Europaudvalg den 8. oktober 2004 om optagelsen af de 17 genetisk modificerede (GM) majssorter på EU's fælles sortliste over landbrugsplantearter.